

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny

Poučenie pre občana žiadajúceho

- pomoc v hmotnej núdzi,
- náhradné výživné a
- štátne sociálne dávky

Všeobecné

Identifikačné údaje občana

Meno	Priezvisko	Rodné číslo

Lehota na vydanie rozhodnutia:

V jednoduchých veciach, najmä ak možno rozhodnúť na podklade dokladov predložených účastníkom konania, správny orgán rozhodne bezodkladne.

V ostatných prípadoch, ak osobitný zákon neustanovuje inak, je správny orgán povinný rozhodnúť vo veci do 30 dní od začatia konania; vo zvlášť zložitých prípadoch rozhodne najneskôr do 60 dní; ak nemožno vzhľadom na povahu veci rozhodnúť ani v tejto lehote, môže ju primerane predĺžiť odvolací orgán. Ak správny orgán nemôže rozhodnúť do 30, prípadne do 60 dní, je povinný o tom účastníka konania s uvedením dôvodov upovedomiť.

Doručovanie písomností:

Pri doručovaní písomností do vlastných rúk s opakovaným doručením sa uplatňuje právna fikcia doručenia - § 24 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní. Ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržiava, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu. Ak nový pokus o doručenie zostane bezvýsledný, doručovateľ uloží písomnosť na pošte a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát nevyzdvihne písomnosť počas uloženia na pošte, písomnosť sa považuje za doručенú dňom vrátenia nedoručenej zásielky správne mu orgánu, aj keď sa adresát o tom nedozvedel.

Svojím podpisom potvrdzujem spolu s týmto poučením prevzatie poučenia k dávke:

- Príloha č. 1 - Pomoc v hmotnej núdzi
- Príloha č. 2 - Náhradné výživné
- Príloha č. 3 - Štátne sociálne dávky
- Príloha č. 4 - Rodinné dávky v rámci EÚ

V dňa

.....
podpis občan

Informácie k dávkam a žiadosti o dávky sú na stránke: www.upsvr.gov.sk

Informácie o príslušnej legislatíve EÚ nájdete na stránke MPSVR SR

<http://employment.gov.sk/sk/ministerstvo/medzinarodna-spolupraca/koordinacia-systemov-sz/>

Poučenie pre občana, ktorý žiada o pomoc v hmotnej núdzi (zákon č. 417/2013 Z. z.)

Žiadateľ o pomoc v hmotnej núdzi je povinný

- a) preukázať všetky skutočnosti rozhodujúce na vznik nároku na pomoc v hmotnej núdzi (*napr. príjmové, majetkové rodinné pomery*),
- b) na výzvu úradu predložiť doklady potrebné na rozhodnutie o nároku na pomoc v hmotnej núdzi,
- c) umožniť overenie skutočností potrebných na posúdenie nároku na pomoc v hmotnej núdzi v mieste svojho pobytu.

Pred podaním žiadosti o pomoc v hmotnej núdzi je občan povinný uplatniť si **nároky**, ktorými si môže zabezpečiť základné životné podmienky a pomôcť si v hmotnej núdzi. Nárokom na účely tohto zákona je

- a) výživné podľa osobitného predpisu (*výživné na deti, výživné na manžela, ak s ním nežije v spoločnej domácnosti*),
- b) náhradné výživné podľa osobitného predpisu (*náhradné výživné poskytuje úrad*),
- c) dávky sociálneho poistenia, dôchodky zo starobného dôchodkového sporenia, dôchodky doplnkového dôchodkového sporenia, dávky sociálneho zabezpečenia, rodičovský príspevok, opakované príspevky na podporu náhradnej starostlivosti (*napr. nemocenské dávky, dávka v nezamestnanosti, dôchodky –starobný, invalidný, sirotsky, vdovský/vdovecký, okrem predčasného starobného dôchodku*),
- d) nárok z pracovnoprávneho vzťahu alebo z obdobného pracovného vzťahu (*napr. nevyplatenú mzdu*).

Uplatnenie nemocenských dávok:

Ak je občan príjemcom pomoci v hmotnej núdzi a súčasne pracuje na dohodu, v prípade, že sa stane dočasne práceneschopným (ďalej len „DPN“), je povinný lekárovi oznámiť, že je zamestnaný, lekár mu vystaví doklad o trvaní práceneschopnosti na tlačive Sociálnej poisťovne (nie na tlačive úradu práce), na základe ktorého si uplatní dávky nemocenského poistenia v Sociálnej poisťovni.

Príjemca pomoci je povinný

- a) úradu písomne oznámiť do ôsmich dní zmeny vo všetkých skutočnostiach rozhodujúcich na trvanie nároku na pomoc v hmotnej núdzi (*napr. zmena príjmových, majetkových rodinných pomerov, uplatnenie nároku*). *V prípade, ak je príjemca pomoci alebo člen domácnosti zamestnaný, je povinný mesačne na úrad predkladať potvrdenie o príjme do ôsmich dní od jeho vyplatenia,*
- b) na výzvu úradu preukázať požadovanú skutočnosť v lehote určenej úradom,
- c) umožniť overenie skutočností potrebných na posúdenie nároku na pomoc v hmotnej núdzi v mieste svojho pobytu,
- d) úradu doručiť potvrdenie o začiatku a skončení dočasnej pracovnej neschopnosti člena domácnosti do troch pracovných dní odo dňa vystavenia potvrdenia o začiatku alebo o skončení dočasnej pracovnej neschopnosti,
- e) úradu doručiť na účely § 10 potvrdenie o rozsahu odpracovaných hodín v právnom vzťahu, ktorý zakladá nárok na príjem zo závislej činnosti, do troch pracovných dní po ukončení kalendárneho mesiaca, v ktorom sa táto činnosť vykonala.

Pomoc v hmotnej núdzi sa poskytuje mesačne pozadu, na účet alebo v hotovosti na adresu v SR. Formu a spôsob poskytovania pomoci v hmotnej núdzi určuje úrad, nie je možné ju poskytovať do cudziny.

UPOZORNENIE:

Úrad nevyhotovuje písomné rozhodnutie o priznaní a zvýšení PHN. Písomné rozhodnutie nahrádza samotné plnenie (poskytnutie PHN), teda prevzatie PHN na pošte resp. pripísanie poskytnutej sumy na účet príjemcu. V prípade, ak príjemca nebude s vyplatenou sumou PHN spokojný, môže podať odvolanie voči prevzatému plneniu v lehote 15 dní od prijatia poskytnutého plnenia. *Príklad: ak si príjemca prevezme PHN na pošte dňa 15.05., posledný deň lehoty na podanie odvolania je 30.05.*

Dávka v hmotnej núdzi (§ 10)

V kalendárnom mesiaci nasledujúcom po kalendárnom mesiaci, v ktorom bola pomoc v hmotnej núdzi prvýkrát poskytnutá, je každý plnoletý člen domácnosti, ktorý nemá dohodnutý pracovný pomer v rozsahu najmenej 32 hodín mesačne, povinný sa zúčastniť na vykonávaní:

- a) menších obecných služieb pre obec alebo rozpočtovú organizáciu alebo príspevkovú organizáciu, ktorej zriaďovateľom je obec,
- b) dobrovoľníckej činnosti alebo
- c) prác na predchádzanie mimoriadnej situácii, počas vyhlásenej mimoriadnej situácie a pri odstraňovaní následkov mimoriadnej situácie,

Ak sa plnoletý člen domácnosti nezúčastní vyššie uvedených činností, dávka sa znižuje o sumu dávky pre jednotlivca za každého plnoletého člena domácnosti.

Výkon činnosti zabezpečujú Aktivačné centrá úradov, ktoré ponúkajú činnosti, kontrolujú výkon a evidujú dochádzku. Ponuka činností je doručovaná občanom osobne, elektronicky alebo poštou doporučené na adresu trvalého pobytu, resp. na kontaktnú adresu.

Ak je občan v právnom vzťahu, ktorý zakladá nárok na príjem zo závislej činnosti (dohoda o vykonaní práce alebo dohoda o pracovnej činnosti)

- a) **v dohodnutom rozsahu menšom ako 32 hodín mesačne**, mesačný rozsah hodín sa určí ako rozdiel medzi dohodnutým rozsahom z tohto právneho vzťahu a 32 hodinami,
- b) **v dohodnutom v rozsahu väčšom alebo rovnom 32 hodinám mesačne:**
 - nie je povinný sa zúčastniť výkonu činnosti, úrad mu ich neponúka,
 - je povinný úradu predložiť mesačný rozsah skutočne odpracovaných hodín.

Ak bude rozsah odpracovaných hodín menej ako 32 hodín, PHN sa zníži o sumu dávky pre jednotlivca. Občan je povinný do troch pracovných dní po ukončení kalendárneho mesiaca, v ktorom sa táto činnosť vykonala, predložiť vyplnené tlačivo "Potvrdenie o rozsahu odpracovaných hodín" na úrad. Ak občan je v právnom vzťahu a bol ošetrovateľom uznaný za dočasne práceneschopného a poskytuje sa mu náhrada príjmu pri DPN zamestnanca alebo nemocenské - **považuje sa čas DPN za čas, v ktorom občan vykonával dohodnutú činnosť.**

- c) V prípade, ak sa občan nemôže zúčastniť ponúknutých činností z dôvodu, že bol ošetrovateľom uznaný za DPN na viac ako 15 po sebe nasledujúcich dní v kalendárnom mesiaci, rozsah hodín (32 hodín) sa zníži o 1 hodinu za každý deň trvania DPN. Zostávajúce hodiny je povinný odpracovať.
- d) Ak občan odmietne ponúknuté činnosti alebo nedodrží určené podmienky uvedené v Ponuke, dávka určená na zabezpečenie základných životných podmienok sa podľa

§ 10 ods. 3 zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov zníži o sumu dávky pre jednotlivca.

- e) V prípade, ak úrad odníme pomoc v hmotnej núdzi, občan je povinný prihlásiť sa na zdravotné poistenie ako samoplatca, ak nie je v evidencii uchádzačov o zamestnanie.
- f) V rámci zaradenia na výkon pracovných činností občan nevstupuje do pracovno-právneho vzťahu. Z toho dôvodu sa na výkon činností nevzťahujú ustanovenia Zákonníka práce.

Kontrola liečebného režimu

Úrad kontroluje dodržiavanie liečebného režimu člena domácnosti počas jeho DPN. Kontrola sa vykonáva na adrese trvalého pobytu. Ak lekár uvedie na potvrdení o DPN inú adresu, kde sa bude občan zdržiavať počas DPN, kontrola sa vykoná na tejto adrese.

Ochranný príspevok (§ 11)

Ak je občan DPN má povinnosť predložiť na úrad potvrdenie o začatí alebo skončení DPN **do troch pracovných dní od vystavenia** potvrdenia obvodným/ošetrojúcim lekárom na tlačive „Potvrdenie o DPN občana/uchádzača o zamestnanie“, ktoré je prílohou IN.

Ochranný príspevok nepatrí:

- v kalendárnom mesiaci, v ktorom sa zistilo nedodržanie liečebného režimu
- od kalendárneho mesiaca, v ktorom si nesplnil povinnosť predložiť tlačivo DPN, do konca mesiaca, v ktorom sa zistilo nesplnenie tejto povinnosti.

Občan nie je povinný predkladať na úrad potvrdenie od obvodného/ošetrojúceho lekára o trvaní DPN ku koncu mesiaca (prechodky).

Po predložení potvrdenia o začatí DPN vystavenej ošetrojúcim lekárom občan obdrží z úradu výzvu na predloženie tlačiva „Stanovisko k trvaniu nepriaznivého zdravotného stavu občana v hmotnej núdzi“. Tlačivo Stanovisko k trvaniu NZS dá občan potvrdiť ošetrojúcemu lekárovi, ak je predpoklad, že jeho práceneschopnosť bude trvať dlhšie ako tri mesiace. Potvrdené ošetrojúcim lekárom ho občan odovzdá na úrad **najneskôr dva týždne pred uplynutím troch mesiacov trvania práceneschopnosti.**

Upozornenie:

Ak príjemca PHN nevyhoví výzve a tlačivo Stanovisko k trvaniu nepriaznivého zdravotného stavu v lehote stanovenej úradom nepredloží, úrad rozhodne o zastavení poskytovania PHN v zmysle § 25 ods. 4 zákona č. 417/2013 Z. z. o PHN. Ak občan predloží tlačivo po uplynutí troch mesiacov trvania nepriaznivého zdravotného stavu, úrad obnoví výplatu PHN, ale bez ochranného príspevku. Ak občan uvedené tlačivo na úrad nepredloží v lehote troch mesiacov odo dňa zastavenia poskytovania PHN, úrad rozhodne o zániku nároku na PHN.

Ak posudkový lekár na základe tlačiva „Stanovisko k trvaniu nepriaznivého zdravotného stavu“ potvrdí, že nepriaznivý zdravotný stav člena domácnosti po uplynutí 3 mesiacov ďalej netrvá, člen domácnosti je povinný zúčastňovať sa činností uvedených v § 10 ods. 3 zákona o PHN v rozsahu 32 hodín mesačne, aj napriek tomu, že jeho práceneschopnosť trvá ďalej.

Ak je príjemca pomoci alebo člen domácnosti tehotná žena od začiatku štvrtého mesiaca tehotenstva preukazuje úradu mesačne účasť na pravidelných prehliadkach u gynekológa predložením tehotenskej knižky.

Ak je príjemca pomoci alebo člen domácnosti rodičom dieťaťa do jedného roku veku, preukazuje osobnú, celodennú a riadnu starostlivosť predložením potvrdenia od pediatra, že sa zúčastnil s dieťaťom na preventívnej prehliadke (9 preventívnych prehliadok do jedného roku veku dieťaťa).

V dňa

.....
podpis občana